

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ФІЛОСОФІЯ ТА ПРАКТИКА

ІНКЛЮЗІЯ = ФІЛОСОФІЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Інклюзія (англ. inclusion – включення; франц. inclusif – той, хто включає в себе; лат. include – заключаю, включаю) –
**процес активного включення в суспільні стосунки
всіх громадян, незалежно від їхніх фізичних,
інтелектуальних, культурних, мовних, національних
та інших особливостей**

ПРИКЛАДИ БАР'ЄРІВ

фізичні

інформаційні

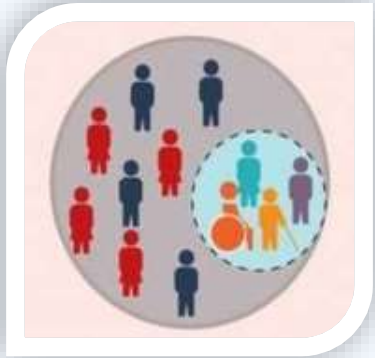
інституційні

ментальні

**БАР'ЄРОМ МОЖЕ БУТИ САМА НАВЧАЛЬНА
ПРОГРАМА І МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ!**

«Виключення» виникає, коли дітей у будь-який спосіб, прямо чи опосередковано, позбавляють доступу до освіти або відмовляють у такому доступі

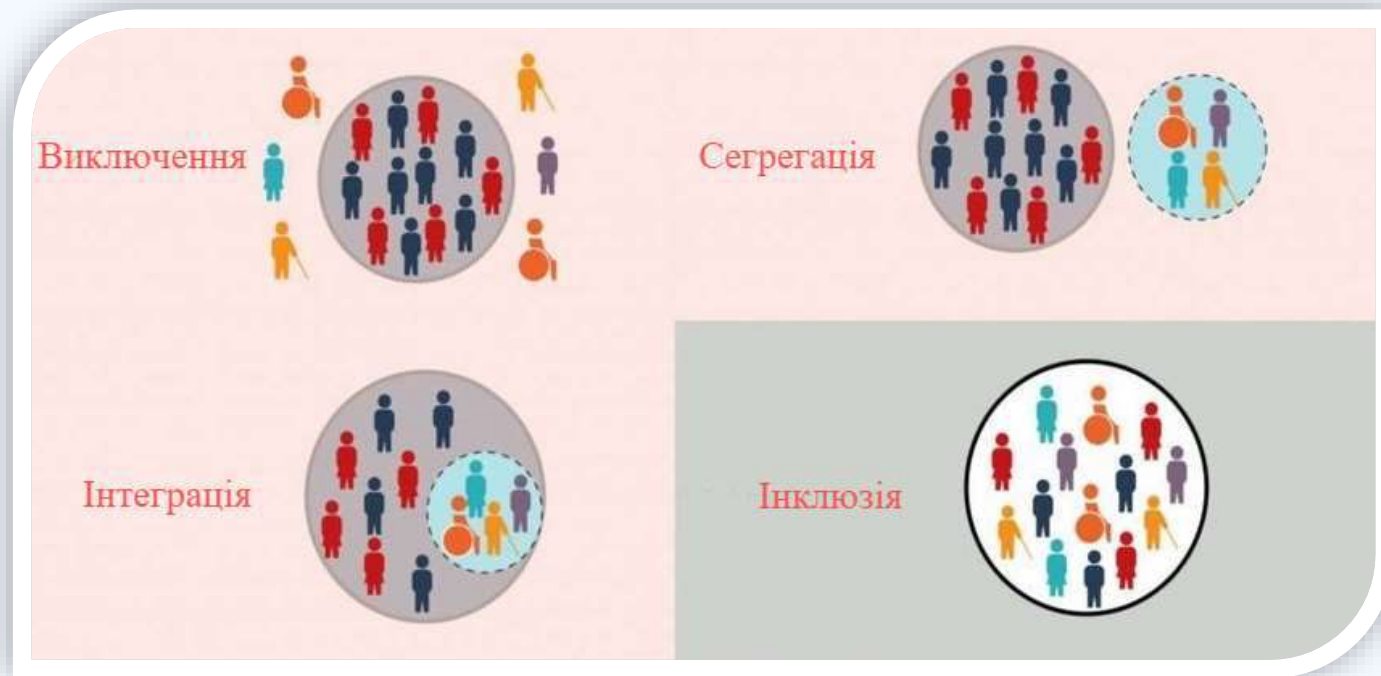

«Сегрегація» – це ситуація, у якій діти з ООП отримують освіту у відокремлених закладах (установах), пристосованих до різних або до певного виду порушень дітей, в ізоляції від інших дітей

«Інтеграція» – це процес влаштування дітей з ООП до існуючих закладів освіти з розумінням того, що діти з ООП зможуть пристосуватися до стандартизованих вимог таких закладів.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу освіти

ПРИНЦИПИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Цінність людини не залежить від її
здібностей і досягнень

Кожна людина здатна відчувати й думати

Кожна людина має право на спілкування і на
те, щоб бути почутою

Усі люди потребують одне одного

Справжню освіту можна здійснювати тільки
в контексті реальних взаємин

Усі люди потребують підтримки та дружби
однолітків

Для всіх, хто навчається, досягнення прогресу
полягає в тому, що вони можуть робити, ніж в тому,
чого не можуть

Різноманітність посилює всі сфери життя
людини

ФУНКЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ – це сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей

**Умови формування
інклюзивного
середовища у
закладах освіти:**

**Ресурсне
забезпечення**

**Подолання
соціальних бар'єрів
у свідомості
педагогів**

**Створення
універсального
дизайну та розумних
пристосувань**

**Впровадження
педагогіки
партнерства**

**Створення
безбар'єрного
фізичного простору**

📖 НОРМАТИВНА БАЗА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 📖

📖 Конвенція
про права
дитини
(1989)

📖 Всесвітня
декларація
про освіту
для всіх
(1990)

📖
Стандартні
правила
забезпечення
рівних
можливостей
для осіб з
інвалідністю
(1993)

📖
Саламанська
декларація
(1994)

📖 НОРМАТИВНА БАЗА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 📖

Дакарські
рамки дій
(2000)

Конвенція
ООН про
права осіб з
інвалідністю
(2006)

Інчхонська
декларація
(2015)

📖 НОРМАТИВНА БАЗА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 📖

**Конституція
України
(1996)**

**Закон
України про
освіту (2017)**

**Постанови
Кабінету
Міністрів
України**

**Накази
міністерства
освіти і
науки
України**

ДИТИНА З ООП – це особа, яка потребує
додаткової постійної чи тимчасової підтримки
в освітньому процесі з метою
забезпечення її права на освіту

КАТЕГОРІЇ ДІТЕЙ З ООП

КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ	КАТЕГОРІЇ ДІТЕЙ З ООП
Особливості психофізичного розвитку	Діти, які мають затримку розвитку. Діти, які мають дефіцит розвитку однієї із функцій. Діти, які мають дефіцит розвитку декількох функцій/різні варіанти сполучень дефіциту функцій та одного із варіантів недостатнього розвитку. Діти, які мають захворювання.
Особливості опанування освітньої діяльності	Діти, які мають порушення освітньої діяльності. Обдаровані діти.
Особливості встановлення контактів із соціальним середовищем	Діти, які мають первазивне (наскрізне) порушення розвитку
Особливості розвитку внаслідок впливу соціального середовища	

ЗАГАЛЬНІ НЕДОЛІКИ ДІТЕЙ З ООП

нестача знань про довкілля, обмежений світогляд

проблеми загальної та дрібної моторики

загальмованість у розвитку мовлення

труднощі в довільному регулюванні поведінки

проблеми у спілкуванні

проблеми з пізнавальною діяльністю

песимізм

невміння поводитися в суспільстві й контролювати власну поведінку

низька або занадто висока самооцінка

невпевненість у власних силах

повна або часткова залежність від інших

Як коректно називати людей з інвалідністю?

Людина (дитина)
з інвалідністю

Людина (дитина)
з інтелектуальною
інвалідністю

Людина (дитина)
з синдромом
Дауна

Людина
(дитина)
з порушенням
зору/слуху/
мовлення

Людина
(дитина), яка
використовує
інвалідний візок

Людина (дитина)
має
церебральний
параліч

ІНКЛЮЗІЯ В ПОЗАШКІЛІ – система освітніх послуг, які надає мережа ЗПО дітям з особливими освітніми потребами, з метою їх залучення до колективної діяльності, адаптації в суспільстві, виявлення творчої ініціативи та самостійності, забезпечення розвитку особистості

*Основні
принципи
взаємодії
педагога з
дітьми з
ООП*

гуманність і повага до дитини

милосердя

емпатія

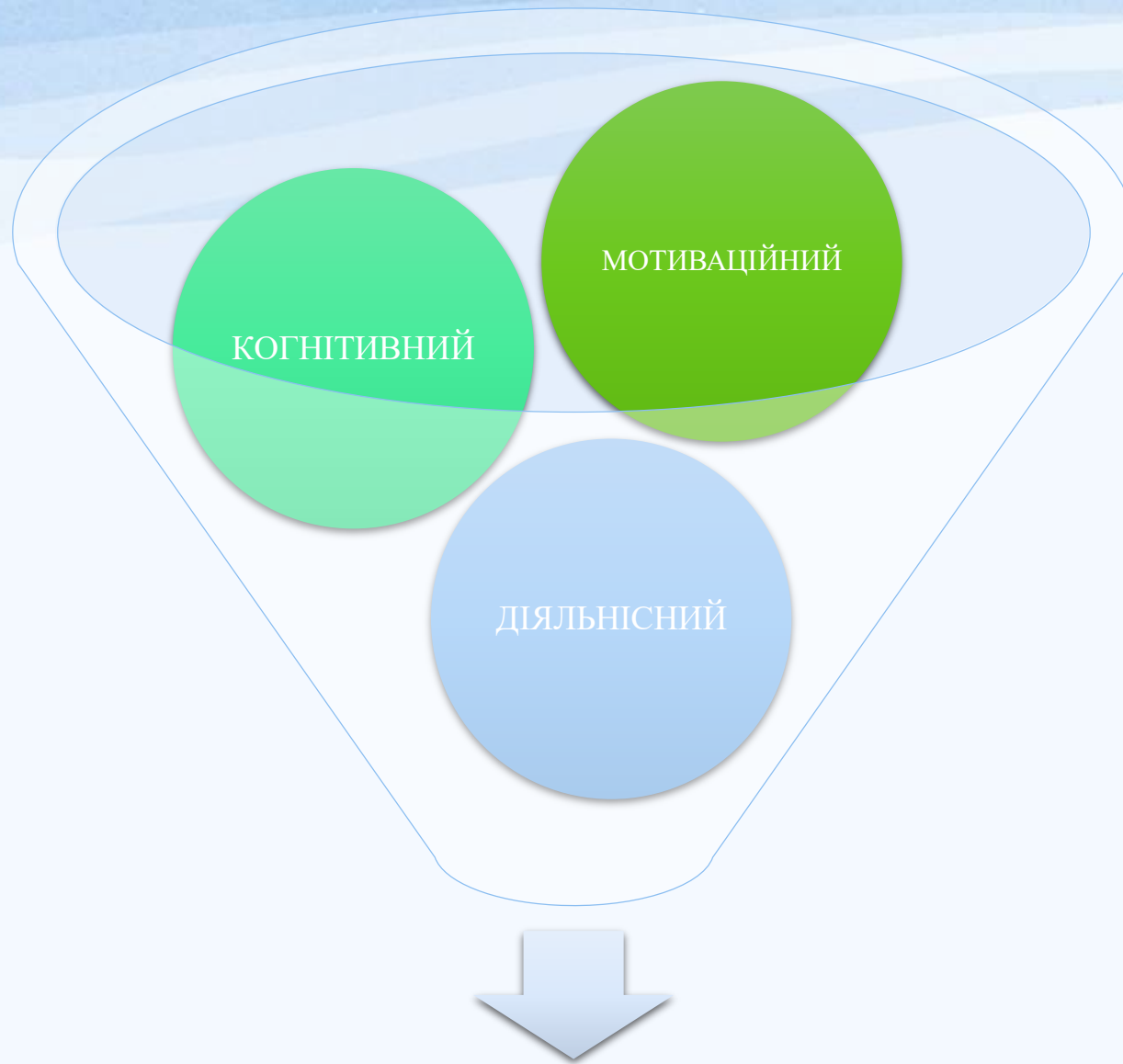
толерантність

педагогічна справедливість

педагогічний оптимізм

ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА –
вміння організовувати спільну діяльність дітей різних категорій,
адекватно оцінювати рівень засвоєного навчального матеріалу
дітьми з ООП, а також у його вмінні обирати відповідні
прийоми виховного впливу на дітей

**КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ ПЕДАГОГА ДО
РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 21 серпня 2019 р. № 779
Київ

Про організацію інклюзивного навчання в закладах
позашкільної освіти

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
№ 765 від 21.07.2021}

Відповідно до абзацу сьомого частини другої статті 18 Закону України "Про позашкільну освіту" Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Порядок організації інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти, що додається.
2. Міністерству освіти і науки з урахуванням пропозицій Міністерства культури, Міністерства молоді та спорту розробити та затвердити у шестимісячний строк Порядок реєстрації здобувачів позашкільної освіти з особливими освітніми потребами в закладах позашкільної освіти.

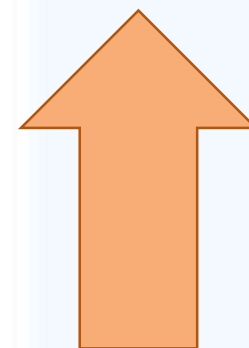
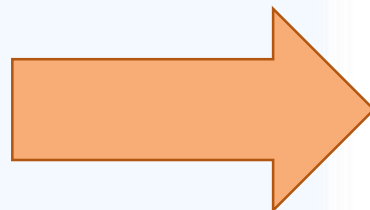

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Додаток до листа Міністерства освіти і науки
України від 07.07.2020 року № 119-363
«Методичні рекомендації щодо застосування
Порядку організації інклюзивного навчання
в закладах позашкільної освіти»

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ – документ, що забезпечує індивідуалізацію навчання особи з ООП, закріплює перелік необхідних психолого-педагогічних, корекційних потреб/послуг для розвитку дитини та розробляється групою фахівців з обов'язковим залучення батьків дитини для визначення конкретних стратегій і підходів до навчання

Адаптація – змінює характер подання навчального матеріалу, але не змінює зміст або концептуальну складність навчального завдання

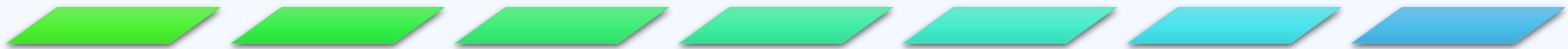

Види адаптацій:

1) пристосування середовища

2) психолого-педагогічна адаптація

3) адаптація навчального матеріалу

Модифікація змінює характер навчання,
в тому числі зміст або понятійну складність
навчального завдання

*Дорожня
карта
розвитку
інклюзивного
освітнього
простору в
системі
позашкілля*

13. Самооцінювання (аудит) діяльності інклюзивних груп в системі позашкільної освіти.
12. Використання спеціальних засобів освітнього процесу.
11. Фінансово-економічна діяльність.
10. Гуманність взаємовідносин.
9. Якість освітнього середовища.
8. Формування корпоративної культури.
7. Створення спільноти, команди супроводу.
6. Забезпечення педагогічними кадрами.
5. Проведення комплексної діагностики («аудиту безпеки»).
4. Безбар'єрний простір.
3. Створення безпечних умов.
2. Архітектурна доступність будівель.
1. Прийняття педагогічним колективом ідеї інклюзії.

*ЗНЕДОЛЕНА ПРИРОДОЮ ДИТИНА НЕ ПОВИННА ЗНАТИ, ЩО
ВОНА МАЛОЗДІБНА, ЩО У НЕЇ СЛАБКИЙ РОЗУМ, СЛАБКІ СИЛИ.
ВИХОВАННЯ ТАКОЇ ДИТИНИ ПОВИННО БУТИ У СТО РАЗІВ
НІЖНІШИМ, ЧУЙНІШИМ, ДБАЙЛИВИШИМ*

В.О.СУХОМЛИНСЬКИЙ

